

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Málefnasvið: Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla
Skrifstofa stjórnunar og umbóta
Arnarhvoli við Lindargötu
101 Reykjavík

Reykjavík 17. mars 2024

Umsögn Consensa um drög að frumvarpi um breytingu á lögum um opinber innkaup.

Vísað er til máls nr. S-81/2024 sem birt var til umsagnar í Samráðsgátt stjórnvalda 11. mars 2024 í kjölfar máls nr. S-50/2024 sem var birt var til umsagnar í Samráðsgátt stjórnvalda 21. febrúar 2024. Um er að ræða drög að frumvarpi um breytingar á lögum um opinber innkaup.

Samkvæmt drögum frumvarpsins er það lagt fram með það að markmiði að:

- Gera nauðsynlegar breytingar á einstaka ákvæðum í lögum um opinber innkaup svo tryggt sé að túlkun þeirra sé í samræmi við EES-rétt.
- Draga úr séríslenskum reglum sem koma fram í lögunum (**sem gjarnan er nefnt gullhúðun**) og önnur gerð skýrari í framkvæmd.
- Gera breytingar á stofnanaumgjörð núgildandi laga sem fela í sér að verkefni Ríkiskaupa verða færð til sérstakrar starfseiningar eða ríkisaðila sem starfar á ábyrgð fjármála- og efnahagsráðherra.

Hugtakið **gullhúðun** er notað um það þegar stjórnvöld einstakra ríkja **ganga lengra og setja íþyngjandi** ákvæði umfram þær lágmarkskröfur sem gerðar eru í EES-gerðum við innleiðingu þeirra í landsrétt viðkomandi ríkis.

Í frumvarpsdrögunum segir að tillögur um breytingu á stofnanaumgjörðinni á sviði opinberra innkaupa sé í samræmi við þá almennu þróun sem hefur átt sér stað á Norðurlöndunum. Hlutverk miðlægra innkaupa og ráðgjafar vegna útboðsþjónustu í Noregi er t.a.m. hjá Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (e. The Norwegian Agency for Public and Financial Management) en verkefni opinber innkaup færðust til sameinaðrar stofnunar árið 2020.

Undirritaður getur ekki fallist á það að frumvarpið feli í sér einhverskonar afhúðun, þvert á mót er í frumvarpsdrögum þessum lagt til að setja á ný inn íþyngjandi ákvæði sem voru felld úr lögum um opinber innkaup með lögum nr. 37/2019. Fyrir því færir undirritaður eftirfarandi rök.

Núverandi lög um opinber innkaup nr. 120 frá árinu 2016 taka mið af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/24/ESB um innkaup opinberra aðila á vörum, verkum og þjónustu (útboðstilskipunin) sem kom í stað eldri tilskipunar 2004/18/EB um sama efni.

Starfsemi miðlægra innkaupastofnanna byggist á 37. gr. Evróputilskipunar. Í umræddu ákvæði tilskipunarinnar er kveðið á um það að aðildarríkin geti kveðið á um að samningsyfirvöldum **sé heimilt** að kaupa vörur og/eða þjónustu frá miðlægri innkaupastofnun sem býður miðstýrða innkaupastarfsemi.

Auk þess er tekið fram að aðildarríkin geti einnig kveðið á um að samningsyfirvöldum **sé heimilt** að kaupa verk, vörur og þjónustu með samningum sem miðlæg innkaupastofnun gerir, með notkun gagnvirkra innkaupakerfa sem starfrækt eru af miðlægri innkaupastofnun. Að endingu er svo tekið fram að aðildarríkin geti kveðið á um að **tiltekin innkaup** skuli fara fram í gegnum miðlægar innkaupastofnanir eða eina eða fleiri tilteknar miðlægar innkaupastofnanir.

Þegar löggjöf nágrannalanda okkar er skoðuð kemur í ljós að ákvæði þeirra laga sem um opinber innkaup gilda eru í fullu samræmi við 37. gr. Evróputilskipunar, sjá m.a. ákvæði § 7-8 í lögum nr. 73/2016 „Forskrift om offentlige anskaffelser“ og ákvæði § 119-122 í lögum nr. 1564/15/12 „Udbudsloven“ og ákvæði § 10-13 í lögum nr. 1145/2016 „Lag om offentlig upphandling“

Ákvæði 37. gr. Evróputilskipunar var innleitt inn í danskan, sænskan og norskan landsrétt óbreytt án þess að gengið yrði lengra en kveðið var á um samkvæmt Evróputilskipuninni.

Það skal tekið fram að þjónusta SKI sem er innkaupastofnun Danmerkur afmarkast við gerð Rammasamninga og gagnvirka innkaupakerfa fyrir sveitarfélög og stofnanir. **Stofnunin er ekki að veita sveitarfélögum og stofnunum útboðsþjónustu í tengslum við framkvæmd annarra innkaupaferla í samkeppni við þá aðila sem veita slíka þjónustu á markaði.** Sama fyrirkomulag er hjá DFØ sem er sú innkaupastofnun sem vísað er til í frumvarpsdrögum.

Þannig er fyrirkomulagi innkaupamála hins vegar ekki háttað á Íslandi og þannig hefur fyrirkomulag innkaupamála aldrei verið háttað hér á landi. Fyrirkomulag innkaupamála hér á landi hefur alltaf verið frábrugðið því fyrirkomulagi sem almennt hefur þekkst í nágrannalöndum okkar.

Fyrirkomulag innkaupamála hér á landi ef frábrugðið að því leyti að stjórnvöld ákváðu að ganga lengra en nágrannalönd okkar og hafa nær alla tíð kveðið á um það í gildandi lögum að Ríkiskaup skuli **annast innkaup** fyrir ríkisstofnanir og ríkisfyrirtæki. Það að stofnunin annast innkaup fyrir ríkisstofnanir hefur verið túlkað á þann veg að í því felist það að ríkisstofnanir allar **skuli** nýta sér útboðsþjónustu Ríkiskaupa, hvort sem þeim líkar það vel eða ekki.

Með slíku fyrirkomulagi er gengið töluvert lengra en kveðið er á um að sé heimilt sé samkvæmt ákvæði 37. gr. Evróputilskipunar. Fyrirkomulag innkaupamála á Íslandi á sér enga fyrirmynd eftir því sem undirritaður best veit.

Við gildistöku núverandi laga var í 99. gr. laganna að finna ákvæði er varðaði hlutverk Ríkiskaupa sem var sambærilegt 70. gr. laga nr. 94/2001 um opinber innkaup. Umrætt ákvæði var svohljóðandi:

*Ríkiskaup skulu með gagnsæjum og hagkvæmum hætti **annast innkaup fyrir ríkisstofnanir, rannsaka sameiginlegar þarfir fyrir vörur og þjónustu, beita sér fyrir sameiginlegum innkaupum til þarfa ríkisins og stuðla að þróun skilvirkra innkaupakerfa***

Árið 2019 voru einnig uppi áform um að leggja starfsemi Ríkiskaupa niður. Umrædd áform komu fram í frumvarpi til laga um breytingu á lögum um opinber innkaup, nr. 120/2016 (markviss innkaup, keðjuábyrgð o.fl.). Samkvæmt frumvarpinu var einnig stefnt að því að koma á fót sérstakri starfseiningu eða ríkisaðila sem hefur meðal annars það hlutverk að veita ríkisstofnunum innkaupaþjónustu sem samræmist markmiðum laganna.

Frumvarpið náði fram að ganga og hlutverk Ríkiskaupa var felld úr lögum um opinber innkaup, með lögum nr. 37/2019 um breytingu á lögum um opinber innkaup. Það má því segja að með gildistöku laga nr. 37/2019 hafi fyrirkomulag innkaupamála á Íslandi færst nær því fyrirkomulagi sem viðgengst hefur í nágrannalöndum okkar. En Adam var ekki lengi í paradís.

Þann 27. ágúst 2019 leit dagsins ljós reglugerð nr. 755/2019 um fyrirkomulag innkaupa ríkisins þar sem finna má sömu ákvæði og felld voru úr ákvæðum laga um opinber innkaup með lögum nr. 37/2019. Eina sjáanlega breytingin er sú að í eldra ákvæði 99.gr. laganna var sagt að stofnunin skuli annast innkaup fyrir ríkisstofnanir en í ákvæði núgildandi reglugerðar er sagt að stofnunin skuli annast innkaup fyrir ríkisstofnanir í A-hluta.

Undirritaður hefur frá árinu 2019 gert margvíslegar athugasemdir við umrætt ákvæði reglugerðarinnar enda telur undirritaður að svo veigamiklar takmarkanir á atvinnufrelsi þurfi að koma fram í lögum og auk þess þurfi að vera eðlilegar og málefnalegar ástæður fyrir slíkum takmörkunum.

Í núverandi frumvarpsdrögum er í 17. gr. lagt til að við 99. gr. laganna sé bætt við þremur nýjum málsgreinum. Fyrsta málsgreinin á að vera svohljóðandi:

*Ráðherra skal með reglugerð fela sérstakri starfseiningu eða ríkisaðila, sem starfar á hans ábyrgð, að fara með hlutverk miðlægrar innkaupastofnunar og **veita innkaupaþjónustu** í skilningi laga þessara.*

Með vísan til ofangreinds er það að mati undirritaðs í besta falli blekking og útúrsnúningur þegar sagt er að markmið frumvarpsins sé að draga úr séríslenskum reglum sem koma fram í lögnum (sem gjarnan er nefnt gullhúðun) og verið sé að færa fyrirkomulag innkaupamála nær því sem þekkist í norðurlöndunum. Sannleikurinn er að mati undirritaðs að verið sé að reyna að lögfesta að nýju ákvæði/fyrirkomulag sem er jafn séríslensk og íslenska verðtryggingin.

Eins og kom fram í umsögn Consensa við áformum¹ um breytingar á lögum um opinber innkaup sem var birt til umsagnar í Samráðsgátt stjórnvalda 21. febrúar 2024 þá komst nefnd sem þáverandi fjármálaráðherra skipaði árið 1999, í tengslum við áform um endurskoðun laga og reglna um opinber innkaup, að þeirri niðurstöðu að ekki væri skynsamlegt að kveða á um það í lögum að ríkisstofnunum yrði gert skylt að láta Ríkiskaup annast innkaup þeirra.

Ætla má að ástæða þess hafi verið sú að nefndarmenn óttuðust að slíkt fyrirkomulag myndi hafa neikvæð áhrif á gæði þjónustunnar til lengri tíma enda væri með slíku fyrirkomulagi verið að viðhalda einhverskonar einokunarmarkaði á markaði fyrir innkauparáðgjöf og útboðsþjónustu. Af einhverjum óskiljanlegum ástæðum ákváðu stjórnvöld hins vegar að hunsa þessar ráðleggingar nefndarmannanna því að í 70. gr. laga nr. 94/2001 um opinber innkaup var áfram tiltekið að Ríkiskaup væri innkaupastofnun á vegum ríkisins sem **annaðist innkaup** fyrir ríkisstofnanir og ríkisfyrirtæki.

¹ Mál nr. S-50/2024

Núverandi fyrirkomulag innkaupamála hefur alla tíð verið mjög umdeilt. Eins og kom fram í fyrri umsögn Consensa var fyrirkomulag innkaupa ríkisins m.a. gagnrýnt í skýrslu Ríkisendurskoðunar frá árinu 2010 um opinber innkaup og innkaupastefnu ráðuneyta eins og sést hér:

Tvö ráðuneyti bentu sérstaklega á of mikla miðstýringu Ríkiskaupa í útboðsmálum og töldu mikilvægt að stofnanir og fyrirtæki ríkisins gætu sjálf úthýst gerð útboðsgagna og vinnulagi við útboð í stað þess að vera bundin við eina opinbera stofnun sem einnig ákveður verðlagningu þjónustunnar. Ríkiskaup ætti því fremur að vera ráðgefandi þjónustuaðili, t.d. um lögfræðileg efni vegna útboða, en framkvæmdaraðili. Í þessu samhengi taldi annað þessara ráðuneyta rétt að færa hlutverk Ríkiskaupa til samræmis við það sem hliðstæðar stofnanir hafa í nágrenni löndum okkar, t.d. annars staðar á Norðurlöndum, þar sem opinberar innkaupastofnanir séu fyrst og fremst þjónustustofnanir sem ríkisstofnanir geta nýtt sér en eru ekki skyldaðar til þess. Þá var einnig bent á að samþætta mætti starfsemi Ríkiskaupa og Fjársýslu ríkisins með tilliti til raf-rænna innkaupa og rafrænna reikninga.

Það var auk þess bent á það í að lágmarki tveim skýrslum SIGMA frá árinu 2010 hvaða afleiðingar slíkt fyrirkomulag gæti haft í för með sér, sjá hér:

Central Purchasing Agencies

A common centralised procurement model in many EU Member States in the past was the “monopoly” model. Under this model, the central government established a central purchasing office to make bulk purchases directly from suppliers. Government agencies and departments were then obliged to buy goods and services needed from these central purchasing agencies. In other words, the central purchasing units had a wholesaling and very often also a warehousing function.

Over time, some countries have tended to abandon the monopoly model in favour of more decentralised and flexible approaches. Often central purchasing offices still exist, but their legal status has changed and they have been given a greater degree of financial and managerial autonomy. In addition, ministries and government agencies, i.e. the buyers, have usually been given more freedom to buy the goods and services needed from other sources if they consider that this would result in better value-for-money.

Another significant change, as seen in this study, is that many central purchasing offices have tended to focus their efforts on procuring through framework agreements instead of pursuing the earlier wholesale trade function.

2

Og hér:

Should the use of Central Purchasing Bodies' Services be compulsory for the contracting authorities? In some countries, governments have made it mandatory for contracting authorities to buy certain works, supplies or services through or from a CPB. In other countries, it is up to the contracting authorities to use whichever source delivers the best "value-for-money".

Proponents of a system under which contracting authorities should be forced, in principle, to use the CPB's services argue that this ensures a cost-efficient public sourcing and increases standardisation among contracting authorities. Critics argue that such a requirement weakens the incentive of CPBs to be user-friendly and creates a risk of monopolistic behaviour.

It is argued that one of the benefits of having a voluntary system is that it provides an incentive for CPBs to offer their customers favourable framework agreements and other services on competitive terms. If CPBs fail to do so, there will be no demand for their services and their own existence may be at risk. The benefit of a voluntary system is that it exposes the CPB to a form of competition, which stimulates it to offer attractive products whereby it creates the most value-for-money.

3

Það skal þó tekið fram að viðvaranir SIGMA miðast við þær hættur sem geta skapast í því fyrirkomulagi sem víða viðgengst og varða það að skylda of stóran hóp opinberra aðila til að vera aðilar að rammasamningum innkaupastofnanna. sbr. tilvísun 37. gr. Evróputilskipunar í „tiltekin innkaup“. En eins og áður hefur komið fram þá er staðan hér á landi allt önnur og mun verri enda er hér á landi auk þess verið að krefjast þess að ríkisstofnunum sé óheimilt að nýta sér útboðsþjónustu annarra aðila en Ríkiskaupa þegar kemur að öðrum hefðbundum innkaupaferlum.

Fyrirkomulag innkaupamála á Íslandi hefur haft alvarlegar afleiðingar í för með sér. Gæði þjónustunnar hefur ekki verið sambærileg við sambærilega þjónustu erlendis. Opinberir aðilar eins og t.d. Isavia, Landsvirkjun, Vegagerðin, Framkvæmdasýslan, Landspítalinn, NLSH og aðrir stórir aðilar hafa í gegnum árin, af harðfylgni, náð að koma sér undan því að þurfa að nýta sér þjónustu stofnunarinnar eða nýta sér hana af mjög takmörkuðu leyti. Í málum fyrir kærunefnd útboðsmála er t.d. farið að bera á því í auknu mæli að stofnunin taki eftirfarandi fram í greinargerð sinni:

Ríkiskaup vísar til þess að stofnunin hafi komið með takmörkuðum hætti að hinu kærða útboði og hafi útboðsskilmálar verið staðlaðir og gerð þeirra í höndum [X], þ.m.t. samning tæknilýsingar. Aðkoma Ríkiskaupa hafi falist í yfirlestri útboðsgagna og ábendinga vegna þeirra, móttöku fyrirspurna og framsendingu þeirra til [X], birtingu svara á vefsvæði Ríkiskaupa og útsendingu tilkynninga vegna hins kærða útboðs fyrir hönd [X]. Kæran beinist því í raun ekki efnislega að Ríkiskaupum nema að því leyti sem það snerti aðkomu þess að útboðinu.

³ http://www.sigmaweb.org/publications/Purchasing_Public_Procurement_2011.pdf

Undirritaður bendir á að fyrrverandi formaður kærunefndar útboðsmála nefndi það í ræðu sinni á innkaupadegi árið 2018 að hann hafði af því töluverðar áhyggjur hversu mikið væri stuðst við rammasamninga hér á landi og lét eftirfarandi ummæli falla:

Mikið af okkar málum snúast um rammasamninga og örútboð. Það er verulegur hluti af okkar málum. Það virðist vera þessi hugsun ennþá að sumir virðast halda að rammasamningar séu einhverskonar leið til að létta kaupendum lífið, gera lífið þægilegra. Það sé hægt að fara fyrr heim og setja eitthvað gott á grillið og svo sé einhver meiri slaki í þessu öllu saman. Það er hins vegar ekki svoleiðis. Ef rammasamningsútboð er gal opið, tíndir eru inn endalausir aðilar þar inn, þá flyst vandamálið bara yfir á örútboðin.

Í nýlegri kynningu Ríkiskaupa á starfsemi sinni kom fram að rammasamningakerfi Ríkiskaupa samanstæði af 55 rammasamningum. Til samanburðar þá kemur fram á heimasíðu SKI í Danmörku að fjöldi samninga sem í gildi eru hjá SKI séu 52. Við skulum hafa það hugfast að á Íslandi búa c.a. 400.000 einstaklingar en Danmörku búa c.a. 6.000.000 manna. Sveitarfélög í Danmörku eru 98 en á Íslandi eru þau 64. Það skal auk þess tekið fram að rammasamningar SKI afmarkast flestir hverjir við einsök svæði og/eða einstaka aðila ólíkt því fyrirkomulagi sem hefur viðgengst hér á landi. Þar sem hugmyndafræðin „eitt fyrir alla“ hefur náð ráðið ríkjum.

En hvað er það sem veldur því að stuðst er við notkun rammasamninga er eins mikil hér á landi eins og raun ber vitni? Ástæðan er einföld að mati undirritaðs. Markmið Ríkiskaupa með gerð rammasamninga er fyrst og fremst það að tryggja stofnuninni auknar tekjur enda er velta innan rammasamninga einn mikilvægasti tekjustofn stofnunarinnar. Auk þess þá er misnotkun á rammasamningum kjörin leið til að takmarka samkeppni á markaði fyrir útboðsþjónustu. Skiptir engu máli þótt slíkt hafi sömuleiðis einnig verulega neikvæð áhrif á efnahags-og atvinnulíf með tilheyrandi takmörkunum á möguleikum til nýsköpunar.

Í reglugerð nr. 755/2019 um fyrirkomulag innkaupa ríkisins er tekið fram í 3. gr. að öðrum opinberum aðilum, sem falla undir lög um opinber innkaup og reglugerðir sem settar eru á grundvelli laganna, sé jafnframt heimilt að nota innkaupaþjónustu Ríkiskaupa. Viðskiptavinir Consensa sem flestir eru sveitarfélög hafa margir sömu sögu að segja. Þeir voru ekki sáttir við þá þjónustu sem þeir höfðu fengið hjá stofnuninni og tölvupóstum ekki svarað svo vikum skipti. Á endanum tóku þeir ákvörðun og höfðu samband við Consensa. Það voru eðlilega ekki góðar fréttir fyrir stofnun sem þekkir ekkert annað en að starfa á einokunarmarkaði þar sem allir gátu farið snemma heim að grilla.

Consensa hefur fengið ábendingar um að þessi þróun hafi leitt til þess að Ríkiskaup hóf að sýna viðskiptavinum Consensa aukinn áhuga m.a. með því að óska eftir því að fá að hitta þá og kynna starfsemi stofnunarinnar. Við þetta má bæta að á fjármálaráðstefnu sveitarfélaga 2023 sem var haldin dagana 21.-22. September var Ríkiskaup með kynningu sem bar heitið: Aukin hagræðing í rekstri hins opinbera. Um var að ræða kynningu á þjónustu Ríkiskaupa þar sem fjallað var um rammasamninga Ríkiskaupa og útboðsþjónustu stofnunarinnar og ávinning sveitarfélaga með því að nýta sér rammasamninga/útboðsþjónustu Ríkiskaupa. Í erindi stofnunarinnar voru eftirfarandi ummæli látin falla:

„Við erum opinber stofnun og ég get fullvissað ykkur um það að við erum allt að helmingi ódýrari en kollegar okkar þarna frammi með básana“

Var þar verið að vísa til Consensa sem var með kynningarbás á þessari tilteknu ráðstefnu. Fyrir þennan kynningarbás þurfti Consensa að greiða mörg hundruð þúsund krónur til að hafa möguleika á því að kynna þjónustu sína fyrir fulltrúum sveitarfélaganna.

Það skal tekið fram að þessi fullyrðing Ríkiskaupa á sér ekki nokkra stoð í raunveruleikanum og í erindi stofnunarinnar var ekki minnst á þá staðreynd að stofnunin er á fjárlögum þótt hún starfi í samkeppni við aðra aðila á markaði sem veita sömu þjónustu. Þess er sömuleiðis ekki getið í öðrum erindum stofnunarinnar og ekki heldur á heimasíðu þess þar sem sagt er að „*Stofnunin heyrir undir fjármála- og efnahagsráðuneytið, ekki úthlutað fé af fjárlögum, og er kostuð af sjálfaflfé*“⁴

Raunveruleikinn er langt frá því að vera eins og stofnunin lætur það líta út. Stofnunin veitir ekki bara þeim opinberu aðilum sem til hennar leita útboðsþjónustu. Stofnunin beitir sér af hörku í ójafnri samkeppni þess við nýsköpunarfyrirtæki eins og Consensa.

Áherslur stofnunarinnar undanfarin ár bera vott um þekkingar- og reynsluleysi. Stofnuninn leggur ofuráherslur á það sem þeir kalla „í krafti fjöldans“ sem snýst í grundvallaratriðum um mikilvægi þess að öll innkaup fari í gegnum sömu gátt og þannig sé hægt að nýta kaupkraft ríkisins í þágu allra.

Undirritaður ætlar ekki að halda því fram að magninnkaup geti ekki skilað kaupendum betri kjörum. Það vita það allir að ef þú kaupir 10 tölvuskjái þá er líklegast hægt að semja um einhvern afslátt. Það skal þó tekið fram að afsláttakjör út frá magninnkaupum eiga sér takmörk. Það er kannski hægt að fá 20% afslátt ef keyptir eru 20 tölvuskjái en sá sem heldur að hann fái 80% afslátt ef hann kaupir 2.000 skjái er í skógaferð. Söluaðilar á Íslandi starfa á gríðarlega hörðum samkeppnismarkaði þar sem þeir þurfa að keppast við aðra söluaðila sem starfa bæði hérlendis og erlendis og álagning hér á landi er ekkert frábrugðin álagningu annarstaðar.

Það skal tekið fram í þessu sambandi að afsláttakjör undirritaðs hjá Bauhaus eru ekkert ósvipuð og þau afsláttakjör sem þeir voru tilbúnir að veita ríkinu í síðasta rammasamningsútboði þótt að þar væri „loforð“ um innkaup upp á marga milljarða.

Þessi augljósa staðreynd er ástæða þess að markmið með lögum um opinber innkaup er ekki einungis það að stuðla að hagkvæmni í opinberum rekstri. Þeim er nefnilega einnig ætlað það hlutverk að efla samkeppni og nýsköpun við innkaup hins opinbera á vörum, verkum og þjónustu.

Fullyrðingar Ríkiskaupa um ávinning útboða eiga sér að mati undirritaðs oft á tíðum enga stoð í raunveruleikanum eins og var t.d. leitt í ljós í nýlegri úttekt Ríkisendurskoðunar á fullyrðingum fyrrverandi fjármálaráðherra í tengslum við innkaup á Microsoft leyfum.

Undirritaður er á þeirri skoðun að fyrirkomulag innkaupamála hérlendis hafi beðið skipsbrot. Því sem varað var við, hefur fyrir löngu litið dagsins ljós.

Að mati undirritaðs má líkja fyrirkomulag innkaupamála á Íslandi við skemmdan graut og skemmdur grautur er enn jafn skemmdur þótt hann sé fluttur milli húsa. Áform um að leggja niður starfsemi Ríkiskaupa og flytja hana yfir til Fjársýslunar mun, eitt og sér, engu breyta að mati undirritaðs. Ekkert frekar en tilkoma Ríkiskaupa 2.0 sem kynnt var með pomp og prakt fyrir fjórum árum síðan.

⁴ <https://www.rikiskaup.is/is/um-rikiskaup/rikiskaup/um-rikiskaup>

Það er ekki vegna þess að stofnunin hefur ekki slagkraft. Það var ekki á ábyrgð fyrrverandi samstarfsmanna undirritaðs sem allir unnu sitt starf eftir bestu getu í óeðlilegu umhverfi. Það er sömuleiðis ekki á ábyrgð núverandi starfsmanna, síður en svo.

Það er alfarið á ábyrgð þeirra stjórnvalda sem hafa borið ábyrgð á málaflokknum og hafa ekki haft hugrekki til að horfast í augun við að þann blákalda veruleika að það hafa verið gerð mistök. Mistök sem enginn hefur haft kjark í það að leiðrétta. Mistök sem hafa valdið íslensku atvinnu- og efnahagslífi gríðarlegu tjóni að mati undirritaðs.

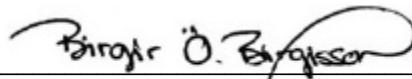
Undirritaður tók fram í umsögn sinni um áform um breytingar á lögum um opinber innkaup að hann óttaðist að verða fyrir miklum vonbrigðum þegar áform um breytingar á fyrirkomulagi innkaupamála litu dagsins ljós. Undirritaður óttaðist að stjórnvöld væru enn með hausinn á kafi í sandinum og hafði ekki mikla trú á því að stjórnvöld vildu koma á fót heilbrigðu og samkeppnishæfu fyrirkomulagi innkaupa sem stuðlar að nýsköpun og sér til þess að opinberir aðilar allir eigi kost á því að fá útboðsþjónustu eins og útboðsþjónusta á að vera.

Undirritaður tekur einnig undir umsögn Reykjavíkurborgar þess efnis að starfshættir við kynningu á áformum og frumvarpsdrögum beri vott um að þetta samráðsferlið sé einungis samráðsferli af nafninu til.

Undirritaður vill enda þetta á því að óska núverandi starfsfólki Ríkiskaupa alls hins besta. Undirritaður vonar að þessi sýn hans og barátta fyrir breytingum á fyrirkomulag innkaupa leiði ekki til þess að þeir haldi að hann beri einhvern kala til þeirra. Það gerir undirritaður að sjálfsgöðu ekki.

Undirritaður telur mikilvægt að þeir sem þetta lesa hafi það hugfast að barátta hans fyrir eðlilegu umhverfi á markaði fyrir útboðsþjónustu er einnig barátta fyrir hagsmunum núverandi og fyrrverandi starfsmenn Ríkiskaupa og leiðir vonandi til þess að í framtíðinni munum við öll hafa tækifæri til þess að starfa við framkvæmd opinberra innkaupa á betri stað en þið gerið núna.

Virðingarfyllst,
f.h. Consensa

Birgir Örn Birgisson, lögfræðingur